EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 16.6.2021
COM(2021) 321 final

2021/0154 (NLE)

Predlog

IZVEDBENI SKLEP SVETA

o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Portugalsko

{SWD(2021) 146 final}

2021/0154 (NLE)

Predlog

IZVEDBENI SKLEP SVETA

o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Portugalsko

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost[1] in zlasti člena 20 Uredbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Izbruh COVID-19 negativno vpliva na gospodarstvo Portugalske. V letu 2019 je bruto domači proizvod na prebivalca (BDP na prebivalca) Portugalske znašal 67 %, kar ustreza povprečju EU. V skladu s pomladansko napovedjo Komisije 2021 se je realni BDP Portugalske v letu 2020 zmanjšal za 7,6 %, v letih 2020 in 2021 pa naj bi se skupno zmanjšal za 3,9 %. Dolgoročni vidiki, ki vplivajo na srednjeročno gospodarsko uspešnost, zajemajo visoke zunanje, zasebne in javne dolgove ter nizko rast produktivnosti, poleg tega je zaradi pomanjkanja naložb težje sodelovati in v celoti izkoristiti priložnosti, ki jih prinašata zeleni in digitalni prehod.

(2) Svet je 9. julija 2019 in 20. julija 2020 v okviru evropskega semestra na Portugalsko naslovil priporočila. Svet je zlasti priporočil, naj se sprejmejo vsi potrebni ukrepi za učinkovit odziv na pandemijo, izboljša kakovost javnih financ s prednostno obravnavo odhodkov, ki spodbujajo rast, okrepi odpornost zdravstvenega sistema ter zagotovi enak dostop do kakovostnega zdravstvenega varstva in dolgotrajne oskrbe. Priporočil je tudi, naj se izboljša splošna raven znanj in spretnosti prebivalstva (s poudarkom na digitalnih znanjih in spretnostih ter povečanjem števila diplomantov na področjih, povezanih z naravoslovjem, tehnologijo, inženirstvom in matematiko) ter podpre kakovostno zaposlovanje in zmanjša segmentacija na trgu dela. Portugalski je tudi priporočil, naj izboljša učinkovitost in ustreznost mrež socialne varnosti ter zagotovi zadostno in učinkovito socialno zaščito in dohodkovno podporo. Priporočil je, naj se naložbe usmerijo na zeleni in digitalni prehod, zlasti na inovacije, železniški promet in pristaniško infrastrukturo, nizkoogljični in energetski prehod, ter razširijo energetske povezave, ob upoštevanju regionalnih razlik. Poleg tega je Svet priporočil, da se izvedejo ukrepi za zagotavljanje dostopa do likvidnosti za podjetja med pandemijo, daje prednost javnim naložbenim projektom in spodbudijo zasebne naložbe za pospešitev okrevanja gospodarstva. Nazadnje je priporočil izvedbo reform za

[1] UL L 57, 18.2.2021, str. 17.

izboljšanje poslovnega okolja, zlasti zmanjšanje regulativnih in upravnih ovir, ki izhajajo iz licenciranja, in regulativnih omejitev v reguliranih poklicih, ter povečanje učinkovitosti upravnih in davčnih sodišč in postopkov v primeru insolventnosti in postopkov izterjave. Po oceni napredka pri izvajanju teh priporočil za posamezne države ob predložitvi načrta za okrevanje in odpornost Komisija ugotavlja, da je bilo priporočilo o sprejetju vseh potrebnih ukrepov v skladu s splošno odstopno klavzulo za učinkovit odziv na pandemijo, ohranjanje gospodarstva in podporo okrevanju, ki bo sledilo, izvedeno v celoti. V zvezi s priporočilom o izvajanju začasnih ukrepov za zagotovitev dostopa do likvidnosti za podjetja, zlasti za mala in srednja podjetja, je bil dosežen znaten napredek.

(3) Komisija je 2. junija 2021 objavila poglobljeni pregled za Portugalsko v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta[2]. Komisija je v analizi ugotovila, da na Portugalskem obstajajo makroekonomska neravnotežja, povezana z velikimi neto zunanjimi obveznostmi, visokim zasebnim in javnim dolgom ter še naprej velikim obsegom slabih posojil ob nizki rasti produktivnosti.

(4) [V priporočilu Sveta o ekonomski politiki euroobmočja je bilo državam članicam euroobmočja priporočeno, naj ukrepajo, tudi prek načrtov za okrevanje in odpornost, da bi med drugim zagotovile naravnanost politike, ki podpira okrevanje, ter nadalje povečale konvergenco, odpornost ter trajnostno in vključujočo rast. V priporočilu Sveta je bila priporočena tudi okrepitev nacionalnih institucionalnih okvirov, zagotovitev makrofinančne stabilnosti ter dokončanje ekonomske in monetarne unije (EMU) in okrepitev mednarodne vloge eura.] [Če priporočilo Sveta ne bo sprejeto do sprejetja tega izvedbenega sklepa Sveta, se ta uvodna izjava izbriše].

(5) Portugalska je Komisiji 22. aprila 2021 predložila nacionalni načrt za okrevanje in odpornost v skladu s členom 18(1) Uredbe (EU) 2021/241. Načrt je bil predložen po postopku posvetovanja z lokalnimi in regionalnimi organi, socialnimi partnerji, organizacijami civilne družbe, mladinskimi organizacijami in drugimi ustreznimi deležniki, izvedenem v skladu z nacionalnim pravnim okvirom. Nacionalna odgovornost za načrte za okrevanje in odpornost je podlaga za njihovo uspešno izvajanje in trajni učinek na nacionalni ravni ter verodostojnost na evropski ravni. Komisija je na podlagi člena 19 navedene uredbe ocenila ustreznost, uspešnost, učinkovitost in skladnost načrta za okrevanje in odpornost v skladu s smernicami za ocenjevanje iz Priloge V k navedeni uredbi.

(6) Načrti za okrevanje in odpornost bi morali slediti splošnim ciljem mehanizma za okrevanje in odpornost, vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2021/241, in instrumenta EU za okrevanje, vzpostavljenega z Uredbo Sveta (EU) 2020/2094[3], da se podpre okrevanje po krizi zaradi COVID-19. Ti načrti bi morali spodbujati ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo Unije, in sicer s prispevanjem k šestim stebrom iz člena 3 Uredbe (EU) 2021/241.

(7) Izvajanje načrtov držav članic za okrevanje in odpornost bo pomenilo usklajena prizadevanja za naložbe in reforme po vsej Uniji. Z usklajenim in hkratnim izvajanjem teh reform in naložb ter izvajanjem čezmejnih projektov se bodo te reforme in naložbe

[2] Uredba (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij (UL L 306, 23.11.2011, str. 25).

[3] Uredba Sveta (EU) 2020/2094 z dne 14. decembra 2020 o vzpostavitvi Instrumenta Evropske unije za okrevanje v podporo okrevanju po krizi zaradi COVID-19 (UL L 433I, 22.12.2020, str. 23).

medsebojno krepile in ustvarile pozitivne učinke prelivanja po vsej Uniji. Zato bo približno tretjina učinka mehanizma na rast in ustvarjanje delovnih mest v državah članicah posledica prelivanja iz drugih držav članic.

Uravnotežen odziv, ki prispeva k šestim stebrom

(8) V skladu s členom 19(3)(a) Uredbe (EU) 2021/241 in oddelkom 2.1 Priloge V k navedeni uredbi načrt za okrevanje in odpornost v veliki meri (ocena A) predstavlja celovit in ustrezno uravnotežen odziv na gospodarske in socialne razmere ter s tem ustrezno prispeva k vsem šestim stebrom iz člena 3 navedene uredbe ob upoštevanju specifičnih izzivov, s katerimi se sooča zadevna država članica, in dodeljenih finančnih sredstev zadevne države članice ter zaprošene podpore v obliki posojila.

(9) Načrt vključuje ukrepe, ki prispevajo k vsem šestim stebrom, pri čemer precejšnje število komponent načrta obravnava več stebrov. Tak pristop prispeva k zagotavljanju, da se vsak steber obravnava celovito in usklajeno. Poleg tega se glede na specifične izzive Portugalske poseben poudarek na pametni, trajnostni in vključujoči rasti ter teža posameznih stebrov štejeta za ustrezno uravnotežene.

(10) Načrt predvideva izvajanje raznovrstnih podnebnih ukrepov, pri čemer približno tri četrtine njegovih komponent prispeva k zelenemu prehodu. Ti ukrepi vključujejo povečanje energijske učinkovitosti stavb, razogljičenje industrije in prilagajanje podnebnim spremembam. Načrt obravnava izzive, povezane z digitalnimi vprašanji, na več področjih, k čemur prispeva približno polovica vseh komponent, vključno z digitalizacijo javnih storitev in sprejetjem digitalnih tehnologij za spodbujanje podjetništva ter s širitvijo uporabe digitalnih tehnologij na podjetja, da se spodbudi digitalni prehod proizvodne strukture. Za reševanje izzivov, povezanih s pomanjkanjem digitalnih znanj in spretnosti, načrt vključuje ukrepe za posodobitev sistemov izobraževanja ter poklicnega izobraževanja in usposabljanja, med drugim za zagotavljanje kvalifikacij, pomembnih za trg, ter za povečanje pomena izobraževanja odraslih ter števila diplomantov na področju naravoslovja, tehnologije, inženirstva, umetnosti in matematike, zlasti na področju informacijske tehnologije.

(11) Načrt obsežno obravnava tretji steber pametne, trajnostne in vključujoče rasti, h kateremu neposredno prispevajo skoraj vse komponente. Gospodarsko kohezijo, produktivnost in konkurenčnost neposredno pokrivajo skoraj vse komponente načrta, ki obravnavajo različne medsebojno povezane izzive, kot so spodbujanje trajnostne rasti in prilagajanja podnebnim spremembam, univerzalno zagotavljanje socialnih storitev, prispevek k inovacijam, nove tehnologije in razogljičenje, dematerializacija javnih storitev ter prispevek k financiranju podjetij in razvoju kapitalskih trgov. Razsežnosti socialne in teritorialne kohezije sta tesno povezani, zlasti v manj razvitih portugalskih regijah. Regionalni in lokalni organi so pozvani, naj imajo osrednjo vlogo pri zagotavljanju različnih storitev v skupnosti in naj zagotavljajo široko ozemeljsko pokritost na področjih, kot so socialna stanovanja, vrtci, predšolska vzgoja in izobraževanje, zdravstveno varstvo, storitve dolgotrajne oskrbe ter socialni centri za dnevno varstvo starejših in invalidov v skladu s Konvencijo Združenih narodov o pravicah invalidov.

(12) Približno polovica vseh komponent prispeva k zdravstveni, gospodarski, socialni in institucionalni odpornosti, saj so zajete v ukrepih, kot so krepitev nacionalnih mrež za primarno zdravstveno varstvo ter stalno in paliativno oskrbo, zagotavljanje socialnih in cenovno dostopnih stanovanj ter inovativne celostne socialne storitve na mestnih območjih Lizbone in Porta. Sprejetje digitalnih tehnologij in interoperabilnostnih

rešitev krepi institucionalno zmogljivost in odpornost javne uprave. Politike za naslednjo generacijo so s skoraj eno tretjino vseh z njo neposredno povezanih komponent, ki neposredno vplivajo na otroke in mlade, zajete v več ukrepih, kot so povečanje zmogljivosti ustanov za varstvo otrok, tečaji poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter terciarno izobraževanje, vključno tečaji na področju naravoslovja, tehnologije, inženirstva, umetnosti in matematike, izboljšanje poklicnih možnosti in možnosti prihodkov za mlade ter povečanje števila študentskih nastanitev v visokošolskem izobraževanju. Te ukrepe spremlja ukrep za digitalizacijo izobraževanja in distribucijo osebne opreme IT učencem.

Obravnavanje vseh ali pomembnega dela izzivov, opredeljenih v priporočilih za posamezno državo

(13) V skladu s členom 19(3)(b) Uredbe (EU) 2021/241 in oddelkom 2.2 Priloge V k navedeni uredbi se pričakuje, da bo načrt za okrevanje in odpornost prispeval k učinkovitemu obravnavanju vseh ali pomembnega dela izzivov (ocena A), opredeljenih v zadevnih priporočilih za posamezno državo, vključno z njihovimi fiskalnimi vidiki, in priporočilih na podlagi člena 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011, naslovljenih na Portugalsko, ali izzivov, opredeljenih v drugih ustreznih dokumentih, ki jih je Komisija uradno sprejela v okviru evropskega semestra.

(14) Za priporočila v zvezi s takojšnjim odzivom fiskalne politike na pandemijo se lahko šteje, da ne spadajo na področje uporabe portugalskega načrta za okrevanje in odpornost, ne glede na dejstvo, da se je Portugalska na splošno ustrezno in zadostno odzvala na takojšnjo potrebo po podpori gospodarstvu s fiskalnimi sredstvi v letih 2020 in 2021 v skladu z določbami splošne odstopne klavzule. Poleg tega priporočilo za dosego srednjeročnega proračunskega cilja v letu 2020 ob upoštevanju odstopanja, povezanega z izrednimi dogodki, za katere je bil odobren začasni odklon, ni več relevantno, in sicer ker se je ustrezno proračunsko obdobje izteklo in ker je bila marca 2020 v okviru krize zaradi pandemije aktivirana splošna odstopna klavzula iz Pakta za stabilnost in rast.

(15) Načrt vključuje obsežen sklop reform in naložb, ki se vzajemno krepijo in prispevajo k učinkovitemu obravnavanju vseh ali pomembnega dela gospodarskih in socialnih izzivov, opredeljenih v priporočilih za posamezne države, ki jih je Svet v okviru evropskega semestra leta 2019 in 2020 naslovil na Portugalsko, zlasti na področjih kakovosti in vzdržnosti javnih financ, dostopnosti in odpornosti socialnih storitev in zdravstvenega sistema, trga dela, izobraževanja ter znanj in spretnosti, raziskav in razvoja ter inovacij, podnebnega in digitalnega prehoda, poslovnega okolja in pravosodnega sistema.

(16) Načrt vključuje vseobsegajočo strukturno reformo z vplivom na javne finance, ki naj bi bistveno izboljšala kakovost in vzdržnost javnih financ ter okrepila nadzor nad skupnimi odhodki, stroškovno učinkovitost in ustrezno pripravo proračuna. Taka reforma vključuje postopne ukrepe, za katere se pričakuje, da bodo privedli do popolnega in učinkovitega izvajanja zakona o proračunskem okviru iz leta 2015, kar bo omogočilo, da bodo pregledi porabe postali strukturna značilnost letnega proračunskega postopka Portugalske in da se bo zagotovila naknadna ocena povečanja učinkovitosti ter da se bo okrepilo centralizirano javno naročanje. Pričakuje se tudi, da bo reforma okrepila finančno vzdržnost podjetij v državni lasti z izvajanjem novega modela za analizo in razkritje njihovega finančnega položaja in uspešnosti, da se omogoči pravočasnejše, preglednejše in celovitejše spremljanje. Reforma določa tudi

orodja za načrtovanje in upravljanje, ki jih je treba uporabiti za povečanje odgovornosti, kot so prenovljene pogodbe o upravljanju za razširjanje praks upravljanja, usmerjenih v uspešnost. To reformo spremlja naložba v informacijske sisteme za upravljanje javnih financ.

(17) Vključene so tudi reforme in naložbe za krepitev odpornosti zdravstvenega sistema, ki prispevajo k enakemu dostopu do kakovostnega zdravstvenega varstva in dolgotrajne oskrbe. Te reforme in naložbe predvidevajo zlasti krepitev zmogljivosti za odzivanje primarnega zdravstvenega varstva, storitev na področju duševnega zdravja in storitev dolgotrajne oskrbe ter ukrepe za povečanje učinkovitosti in povezovanja med različnimi elementi nacionalnega sistema zdravstvenega varstva. Posebni ukrepi so namenjeni krepitvi regionalnega zdravstvenega sistema najbolj oddaljene regije Madeira in digitalizaciji zdravstvenih sistemov Madeire in Azorov. Poleg tega se pri dokončevanju reforme modela upravljanja javnih bolnišnic obravnavajo temeljni vzroki za stalne zaostanke plačil v javnih bolnišnicah. Pričakuje se, da bo ta reforma večjo avtonomijo bolnišnic pri odločitvah glede naložb in zaposlovanja združila z okrepljenim spremljanjem in večjo odgovornostjo, s čimer bo prispevala k trajnostnemu preprečevanju, da bi se zaostala plačila kopičila.

(18) Načrt obravnava socialne izzive z zagotavljanjem znatnega odziva na potrebe po izboljšanju učinkovitosti in ustreznosti mrež socialne varnosti, zlasti z reformami in naložbami v socialna stanovanja in socialne storitve, s poudarkom na starejših, otrocih in ranljivih skupinah invalidov. Take reforme in naložbe predvidevajo odobritev nacionalnega stanovanjskega načrta in nacionalne strategije za boj proti revščini ter podpornega programa za dostop do stanovanj z gradnjo novih stavb ali prenovo obstoječih stanovanj, gradnjo in prenovo socialnih objektov, krepitev oskrbe na domu in v skupnosti, vzpostavitev skupin za socialno pomoč v občinah celinske Portugalske, integrirane programe za podporo zapostavljenim skupnostim na prikrajšanih metropolitanskih območjih ter uporabniku prijaznejše storitve socialne varnosti po zaslugi digitalizacije.

(19) Načrt vključuje reforme in naložbe, ki odpravljajo dolgotrajna ozka grla, ki vplivajo na poslovno okolje. Te reforme in naložbe vključujejo zmanjšanje omejitev, ki bremenijo različne regulirane poklice, da bi se spodbudila konkurenca, pregled zahtev za licenciranje podjetij in izvajanje načela „samo enkrat“ v odnosih z javno upravo, da bi se zmanjšali upravni stroški, ter posodobitev in večjo učinkovitost pravosodnega sistema ob hkratnem povečanju učinkovitosti, povezane z digitalizacijo postopkov.

(20) Uvajajo se znatne naložbe za spodbujanje raziskav in inovacij, zlasti z razvojem inovacijskih programov v ključnih sektorjih, vključno z zelenimi programi, katerih cilj je spodbujanje poslovno-znanstvenih povezav. Predvidene so tudi naložbe za spodbujanje raziskav in inovacij v trajnostnem kmetijstvu. Načrt vključuje tudi naložbe za dokapitalizacijo podjetij, kot je ustanovitev subjekta za posebne namene, ki naj bi potem vlagal v portugalska podjetja, ki so sposobna preživeti, s financiranjem v obliki lastniškega ali nepravega lastniškega kapitala.

(21) Načrt znatno prispeva k reševanju izziva podnebnega prehoda. Vključuje naložbe, namenjene raziskavam in inovacijam za razogljičenje proizvodnih sektorjev, ter ukrepe za povečanje energijske učinkovitosti stavb v zasebnem in javnem sektorju. Pričakuje se, da bo urbani promet postal trajnostnejši, in sicer z okrepitvijo organov za upravljanje javnega prevoza, vlaganjem v razširitev omrežij podzemne železnice ter hitrih tranzitnih sistemov lahke železnice in avtobusov na mestnih območjih Lizbone

in Porta ter nakupom brezemisijskih vozil za vozni park javnega prevoza. Ukrepi so namenjeni tudi spodbujanju naložb v obnovljive vire energije na celini in v najbolj oddaljenih regijah Madeira in Azori. Pomembne reforme in naložbe bi morale zaščititi gozdove, da bi ublažili posledice podnebnih sprememb. Programi za krajinsko načrtovanje in upravljanje naj bi oblikovali želeno pokrajino ranljivih območij, da bi povečali njihovo odpornost na tveganja, povezana s podnebnimi spremembami, zlasti na požare na podeželju in izgubo biotske raznovrstnosti, ter spodbujali trajnostno rast in teritorialno kohezijo s povečanjem povprečne velikosti kmetijskih zemljišč, spremembo rabe zemljišč in načrtovanjem novih gospodarskih dejavnosti.

(22) Načrt znatno prispeva k reševanju izziva digitalnega prehoda tako na celini kot v avtonomnih regijah Madeira in Azori. Načrtujejo se pomembne reforme in naložbe na področju digitalizacije podjetij, da bi se sprejele digitalne tehnologije in procesi. Naložbe v sisteme izobraževanja ter poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter z njimi povezane reforme se večinoma osredotočajo na prilagajanje učnih načrtov, učnih metod in virov za poučevanje digitalnih znanj in spretnosti, prilagojenih specifičnim potrebam različnih skupin, kot so učenci, učitelji, delavci, podjetja in javni uslužbenci. Druge pomembne reforme in naložbe so usmerjene v digitalizacijo javne uprave z ukrepi, predvidenimi za splošno javno upravo, pravosodni sistem in upravljanje javnih financ, da bi javna uprava postala učinkovitejša, odpornejša in dostopnejša državljanom.

(23) Z obravnavanjem zgoraj navedenih izzivov se pričakuje, da bo načrt prispeval tudi k odpravljanju makroekonomskih neravnotežij[4], povezanih z velikimi neto zunanjimi obveznostmi, visokim zasebnim in javnim dolgom glede na velik obseg slabih posojil in nizko rast produktivnosti.

Prispevek k potencialu rasti, ustvarjanju delovnih mest ter gospodarski, socialni in institucionalni odpornosti

(24) V skladu s členom 19(3)(c) Uredbe (EU) 2021/241 in oddelkom 2.3 Priloge V k navedeni uredbi se pričakuje, da bo imel načrt za okrevanje in odpornost velik vpliv (ocena A) na krepitev potenciala rasti, ustvarjanje delovnih mest ter gospodarsko, socialno in institucionalno odpornost države članice, s tem pa prispeval k izvajanju evropskega stebra socialnih pravic, vključno s spodbujanjem politik za otroke in mlade, ter na ublažitev gospodarskih in socialnih posledic krize zaradi COVID-19 ter s tem okrepil ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo in konvergenco v Uniji.

(25) Simulacija, ki so jo opravile službe Komisije, kaže, da bi lahko načrt do leta 2026 povečal portugalski BDP za 1,5 % na 2,4 %[5]. Portugalski načrt za okrevanje in odpornost vključuje ambiciozen sveženj reform in naložb za obravnavo dovzetnosti države za pretrese ter za krepitev njene gospodarske, institucionalne in socialne odpornosti. Reforme, ki odpravljajo institucionalna ozka grla in spodbujajo konkurenco, skupaj z znatnimi naložbami v aktivne politike trga dela, raziskave in

[4] Ta makroekonomska neravnotežja se nanašajo na priporočila na podlagi člena 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 iz let 2019 in 2020.

[5] Take simulacije odražajo splošni učinek instrumenta Next Generation EU, ki vključuje tudi financiranje za program ReactEU, ter povečanje financiranja za program Obzorje, InvestEU, Sklad za pravični prehod, razvoj podeželja in rescEU. Taka simulacija ne vključuje morebitnega pozitivnega učinka strukturnih reform, ki je lahko znaten.

razvoj, inovacije in digitalizacijo, so osredotočene na temeljne vzroke opredeljenih izzivov in naj bi predvidoma spodbudile konkurenčnost in produktivnost države.

(26) Glavni prispevki k rasti in zaposlovanju naj bi predvidoma izhajali iz naložb v inovacije, izobraževanje, vključno z digitalnimi znanji in spretnostmi ter poklicnim usposabljanjem, razogljičenje industrije, digitalizacijo podjetij, poslovno kapitalizacijo in stanovanja, ter iz reform, povezanih z njimi. Druga glavna področja ukrepanja so zdravstvo, kultura, prometna infrastruktura, gozdarstvo in gospodarjenje z vodami, kakovost in zmogljivost javne uprave, vključno z upravljanjem javnih financ, pravosodnimi storitvami in digitalizacijo javnih storitev.

(27) Načrt predvideva pomembne ukrepe za reševanje dolgotrajnih socialnih izzivov, ki močno vplivajo tudi na teritorialno razsežnost in razkorak med mestnimi območji in podeželjem, s čimer se krepita ekonomska, socialna in teritorialna kohezija ter konvergenca na Portugalskem in v Uniji. Ti ukrepi zajemajo potrebo po krepitvi odzivnosti in dostopnosti zdravstvenih storitev in storitev dolgotrajne oskrbe glede na hitro staranje prebivalstva ter zagotavljajo dostop do cenovno dostopnih in socialnih stanovanj. Šibke točke na socialnem področju bi bilo treba obravnavati tudi z zagotavljanjem široke palete socialnih storitev, ki se osredotočajo na starejše, invalide, etnične manjšine in migrante, ter z integriranimi programi za podporo zapostavljenim skupnostim na prikrajšanih metropolitanskih območjih. Načrt bi moral okrepiti omrežja javnega prevoza na mestnih območjih, kar je zlasti pomembno za prikrajšane delavce, ki se vsakodnevno vozijo na delo, in povečati pravice delavcev, zlasti pri netipičnih pogodbah o zaposlitvi, povezanih z digitalnim gospodarstvom. Ti ukrepi bodo pripomogli k uresničitvi izvedbe evropskega stebra socialnih pravic, potrjenega 7. maja 2021 na vrhu v Portu, ter naj bi prispevali k izboljšanju ravni kazalnikov iz pregleda socialnih kazalnikov.

(28) Pomembni ukrepi so namenjeni otrokom in mladim, kot so ukrepi za povečanje zmogljivosti vrtcev in otroškega varstva ter spodbujanje ustvarjanja stalnih kakovostnih delovnih mest za mlade. Načrt bi moral spodbujati tudi vpis v terciarno izobraževanje, zlasti na področju naravoslovja, tehnologije, inženirstva, umetnosti in matematike, ter vzpostaviti mrežo visokošolskih ustanov, ki ponujajo kratkotrajne podiplomske študijske programe. Ukrepi bi morali podpirati tudi vključevanje digitalnih tehnologij v osnovnošolski in srednješolski izobraževalni sistem z uporabo digitalnih virov v učilnicah, digitalizacijo izobraževalnih vsebin in ustvarjanjem laboratorijev z izobraževalnimi tehnologijami, kot so roboti, ki jih je mogoče programirati.

Načelo, da se ne škoduje bistveno

(29) V skladu s členom 19(3)(d) Uredbe (EU) 2021/241 in oddelkom 2.4 Priloge V k navedeni uredbi se pričakuje, da bo načrt za okrevanje in odpornost zagotovil, da noben ukrep (ocena A) za izvajanje reform in naložbenih projektov, vključenih v načrt za okrevanje in odpornost, ne bo bistveno škodoval okoljskim ciljem v smislu člena 17 Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta[6] (načelo, da se ne škoduje bistveno).

[6] Uredba (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ter spremembi Uredbe (EU) 2019/2088 (UL L 198, 22.6.2020, str. 13).

(30) Za vsako reformo in naložbo načrt za okrevanje in odpornost zagotavlja, da se ne škoduje bistveno kateremu koli od šestih okoljskih ciljev v smislu člena 17 Uredbe (EU) 2020/852, tj. blažitvi podnebnih sprememb, prilagajanju podnebnim spremembam, trajnostni uporabi in varstvu vodnih in morskih virov, krožnemu gospodarstvu, preprečevanju in nadzorovanju onesnaževanja ter varstvu in obnovi biotske raznovrstnosti in ekosistemov. Portugalska je predložila utemeljitve v skladu s tehničnimi smernicami Evropske komisije o „načelu, da se ne škoduje bistveno“ (2021/C 58/01). Portugalska je po potrebi predlagala izvajanje blažilnih ukrepov, da se bi se preprečila bistvena škoda, kar naj bi se zagotovilo s posameznimi mejniki.

(31) Posebna pozornost je bila namenjena ukrepom, katerih vpliv na okoljske cilje je treba natančno preučiti. Komponenta 7 – Infrastruktura vsebuje štiri ukrepe, ki vključujejo gradnjo ali nadgradnjo infrastrukture za cestni promet (RE-C7-I2, I3, I4 in I5). Da bi se izognili bistveni škodi ciljem na področju blažitve podnebnih sprememb ter preprečevanja in nadzora onesnaževanja, načrt Portugalske za okrevanje in odpornost kot spremljajoči ukrep vključuje naložbo RE-C7-I0 – Razširitev omrežja za napajanje električnih vozil. Ta naložba bi morala pripomoči k razogljičenju cestnega prometa, tako da bi bilo do leta 2025 na voljo 15 000 javno dostopnih polnilnih postaj za električna vozila. Podobno bi morala Portugalska v zvezi z ukrepi za gospodarjenje z vodami iz komponente 9 – Upravljanje voda (TC-C9-I1 in I2), ki vključujejo gradnjo jezu, obrata za razsoljevanje ter ukrepe za namakanje in odvzem vode, nadalje zagotoviti, da z izvajanjem kakršnih koli rezultatov in pogojev iz presoje vplivov na okolje, pomembnih za navedene ukrepe, ne bo povzročena bistvena škoda za okolje, v skladu z okoljsko zakonodajo EU, vključno z okvirno direktivo o vodah (2000/60/ES). Namen tega je zlasti preprečiti znaten vpliv na ustrezna vodna telesa, ki bi ogrozil ali zavlačeval cilj doseganja dobrega stanja ali potenciala. Poleg tega je namen Portugalske tudi zagotoviti, da ukrepi ne bodo negativno vplivali na zaščitene habitate in vrste, ki so neposredno odvisne od zadevne vode.

Prispevek k zelenemu prehodu, vključno z biotsko raznovrstnostjo

(32) V skladu s členom 19(3)(e) Uredbe (EU) 2021/241 in oddelkom 2.5 Priloge V k navedeni uredbi načrt za okrevanje in odpornost vsebuje ukrepe, ki v veliki meri (ocena A) prispevajo k zelenemu prehodu, vključno z biotsko raznovrstnostjo, ali k obravnavanju izzivov, ki iz tega izhajajo. Za ukrepe, ki podpirajo podnebne cilje, je namenjen znesek, ki predstavlja 37,9 % skupnih dodeljenih sredstev za načrt, izračunano po metodologiji iz Priloge VI k Uredbi (EU) 2021/241. V skladu s členom 17 Uredbe (EU) 2021/241 je načrt za okrevanje in odpornost skladen z informacijami iz nacionalnega energetskega in podnebnega načrta za leto 2030.

(33) Reforme in naložbe naj bi znatno prispevale k napredku pri doseganju ciljev Portugalske na področju razogljičenja in energetskega prehoda, kot so določeni v nacionalnem energetskem in podnebnem načrtu za leto 2030 (NECP 2030) in časovnem načrtu za ogljično nevtralnost za leto 2050, s čimer bi prispevale k začrtani poti in doseganju podnebnega cilja Unije. Šestnajst komponent vsebuje ukrepe, ki prispevajo k podnebnemu cilju, in šestnajst komponent vsebuje ukrepe, ki prispevajo k okoljskim ciljem, vključno z biotsko raznovrstnostjo. Biotska raznovrstnost naj bi se okrepila zlasti z izboljšanjem gospodarjenja z gozdovi, z obravnavanjem obsežnih območij neupravljanih monokultur in velike nevarnosti požara ali s spodbujanjem trajnostnega modrega gospodarstva. Pričakuje se, da bo imelo izvajanje teh predlaganih ukrepov trajen učinek, zlasti s prispevanjem k zelenemu prehodu, povečanju biotske raznovrstnosti in varstvu okolja.

(34) Ukrepi za energijsko učinkovitost zagotavljajo velik del podnebnega prispevka. Drugi pomembni podnebni ali okoljski prispevki se zagotavljajo z naložbami v trajnostni mestni promet ali prilagajanje podnebnim spremembam in njihovo preprečevanje. K podnebnim in okoljskim ciljem prispevajo tudi raziskovalni in inovacijski procesi, ki se osredotočajo na nizkoogljično gospodarstvo, odpornost na podnebne spremembe in prilagajanje nanje, ter ukrepi gospodarjenja z gozdovi in vodami. Reforme so namenjene spodbujanju razogljičenja industrije, razvoju bolj trajnostnih proizvodnih procesov in izboljšanju načrtovanja prometa.

Prispevek k digitalnemu prehodu

(35) V skladu s členom 19(3)(f) Uredbe (EU) 2021/241 in oddelkom 2.6 Priloge V k navedeni uredbi načrt za okrevanje in odpornost vsebuje ukrepe, za katere se v veliki meri (ocena A) pričakuje, da bodo učinkovito prispevali k digitalnemu prehodu ali k obravnavanju izzivov, ki iz tega izhajajo. Za ukrepe, ki podpirajo digitalne cilje, je namenjen znesek, ki predstavlja 22,1 % skupnih dodeljenih sredstev za načrt, izračunano po metodologiji iz Priloge VII k Uredbi (EU) 2021/241.

(36) Skupaj štirinajst komponent vsebuje ukrepe, ki prispevajo k digitalnemu cilju s širokim medsektorskim pristopom, pri čemer so štiri komponente v celoti namenjene digitalnemu prehodu. Načrtujejo se pomembne reforme in naložbe na področju digitalizacije podjetij ter pri poučevanju digitalnih znanj in spretnosti. Druge pomembne reforme in naložbe so namenjene digitalizaciji javne uprave, pravosodnega sistema in upravljanja javnih financ. Druge naložbe so namenjene digitalizaciji posebnih sektorjev, kot so osnovnošolsko in srednješolsko izobraževanje, zdravstvo, kultura in gospodarjenje z gozdovi.

(37) Poleg tega, da te naložbe prispevajo k digitalnemu prehodu, obravnavajo tudi izzive, povezane z ravnmi znanj in spretnosti prebivalstva, zlasti digitalno pismenostjo odraslega prebivalstva in potrebo po prilagoditvi znanj in spretnosti spreminjajočim se potrebam trga dela. Naložbe obravnavajo tudi izzive, povezane z enakim dostopom do digitalnih tehnologij ter kakovostnim izobraževanjem in usposabljanjem.

(38) Pričakuje se, da bodo imele digitalne reforme in naložbe, vključene v načrt za okrevanje in odpornost, trajen učinek, zlasti na digitalni prehod javne uprave v državi, pravosodni sistem, socialne storitve, poslovno strukturo, raven znanj in spretnosti prebivalstva ter na nacionalne in regionalne zdravstvene storitve.

Trajen učinek

(39) V skladu s členom 19(3)(g) Uredbe (EU) 2021/241 in oddelkom 2.7 Priloge V k navedeni uredbi se pričakuje, da bo imel načrt za okrevanje in odpornost v veliki meri (ocena A) trajen učinek na Portugalsko.

(40) V načrtu so predstavljene strukturne spremembe v javni upravi, stanovanjih, poslovni kapitalizaciji in inovacijah, pravosodnem sistemu, močno reguliranih poklicih in digitalizaciji javne uprave. V številnih primerih so ukrepi v različnih komponentah načrta namenjeni povečanju ravni digitalizacije zadevnih institucij, ki naj bi imela trajen vpliv na kakovost storitev in poslovno okolje.

(41) Na področju naložb se pričakuje trajna strukturna sprememba zaradi ustanovitve, kapitalizacije in širitve nalog nacionalne spodbujevalne banke *Banco Português de Fomento*. Predlagano povečanje kapitalizacije bank naj bi olajšalo dostop do financiranja, zlasti za MSP, ki jih je prizadela kriza, ter dolgoročno spodbudilo konkurenčnost in ustvarjanje delovnih mest. Drugi ključni cilji politike vključujejo

prenos znanja in tehnologije na podjetja, diverzifikacijo proizvodov in storitev ter doseganje naložb v raziskave in razvoj v višini 3 % BDP do leta 2030. Namen naložb in politik za razogljičenje industrije je izboljšati njeno energijsko učinkovitost in zmanjšati uvozno vsebino portugalskega gospodarstva ter tako izboljšati konkurenčnost in potencial rasti države, hkrati pa prispevati k doseganju podnebnih ciljev.

(42) Trajni učinek načrta je mogoče okrepiti tudi s sinergijami med načrtom in drugimi programi, ki se financirajo iz skladov kohezijske politike, zlasti z vsebinskim obravnavanjem globoko zakoreninjenih teritorialnih izzivov in spodbujanjem uravnoteženega razvoja.

Spremljanje in izvajanje

(43) V skladu s členom 19(3)(h) Uredbe (EU) 2021/241 in oddelkom 2.8 Priloge V k navedeni uredbi so ureditve, predlagane v načrtu za okrevanje in odpornost za zagotovitev učinkovitega spremljanja in izvajanja načrta za okrevanje in odpornost, vključno s predvidenim časovnim razporedom, mejniki in cilji ter povezanimi kazalniki, ustrezne (ocena A).

(44) Načrt bi morala spremljati in izvajati upravna struktura „Estrutura de Missão Recuperar Portugal“ (v nadaljnjem besedilu: projektna skupina *Recuperar Portugal*). Njene odgovornosti so jasno opredeljene in zapisane v nacionalni zakonodaji, kar zagotavlja dober mehanizem usklajevanja in poročanja med to strukturo in drugimi organi, odgovornimi za izvajanje naložb in reform v okviru različnih komponent. Jasno ima določene odgovornosti in ustrezno strukturo za izvajanje načrta, spremljanje napredka in poročanje. Projektna skupina bi morala delovati do konca izvajanja načrta.

(45) Mejniki in cilji portugalskega načrta predstavljajo ustrezen sistem za spremljanje izvajanja načrta. Dovolj so jasni in celoviti, da sta mogoči sledljivost in preverjanje njihovega izvajanja. Mehanizmi preverjanja, zbiranje podatkov in pristojnosti, ki so jih opisali portugalski organi, se zdijo dovolj zanesljivi, da lahko ustrezno upravičijo zahtevke za izplačilo, ko bodo mejniki in cilji doseženi. Mejniki in cilji so pomembni tudi za že izvedene ukrepe, ki so upravičeni v skladu s členom 17(2) Uredbe. Da se upraviči zahtevek za izplačilo, je potrebno zadovoljivo doseganje teh mejnikov in ciljev v daljšem časovnem obdobju.

(46) Države članice bi morale zagotoviti, da se finančna podpora v okviru mehanizma sporoči in potrdi v skladu s členom 34 Uredbe (EU) 2021/241. Tehnična podpora se lahko zahteva v okviru Instrumenta za tehnično podporo, da se državam članicam pomaga pri izvajanju njihovega načrta.

Izračun stroškov

(47) V skladu s členom 19(3)(i) Uredbe (EU) 2021/241 in oddelkom 2.9 Priloge V k navedeni uredbi je utemeljitev v načrtu o znesku ocenjenih skupnih stroškov načrta za okrevanje in odpornost v srednji meri (ocena B) razumna in verjetna, skladna z načelom stroškovne učinkovitosti ter sorazmerna s pričakovanim nacionalnim gospodarskim in socialnim učinkom.

(48) Portugalska je predložila posamezne ocene stroškov za vse naložbe in reforme, ki imajo z njimi povezane stroške vključene v načrt za okrevanje in odpornost. Razčlenitev stroškov je na splošno podrobna in dobro utemeljena. Ocene večinoma temeljijo na primerjavah z javnimi naročili za podobne storitve ali preteklimi naložbami podobne narave ali na preverjanju trga. Preverjanje ocen stroškov in

dokazila kažejo, da je večina stroškov razumna in verjetna. Vendar dejstvo, da včasih uporabljena metodologija ni dovolj pojasnjena in da povezava med utemeljitvijo in samim stroškom ni popolnoma jasna, onemogoča, da bi se za to merilo za ocenjevanje dodelila ocena A. Nazadnje so ocenjeni skupni stroški načrta za okrevanje in odpornost v skladu z načelom stroškovne učinkovitosti in sorazmerni s pričakovanim nacionalnim gospodarskim in socialnim učinkom.

Zaščita finančnih interesov

(49) V skladu s členom 19(3)(j) Uredbe (EU) 2021/241 in oddelkom 2.10 Priloge V k navedeni uredbi so ureditve, predlagane v načrtu za okrevanje in odpornost, ter dodatni ukrepi iz tega sklepa ustrezni (ocena A) za preprečevanje, odkrivanje in odpravljanje korupcije, goljufij in nasprotij interesov pri uporabi sredstev, zagotovljenih v okviru navedene uredbe, in pričakuje se, da se bo z ureditvami učinkovito preprečilo dvojno financiranje iz navedene uredbe in drugih programov Unije. To ne posega v uporabo drugih instrumentov in orodij za spodbujanje in uveljavljanje skladnosti s pravom EU, vključno z instrumenti in orodji za preprečevanje, odkrivanje in odpravljanje korupcije, goljufij in nasprotij interesov ter za zaščito finančnih sredstev Unije v skladu z Uredbo (EU) 2020/2092 Evropskega parlamenta in Sveta.

(50) Sistem notranje kontrole, opisan v načrtu, temelji na trdnih procesih in strukturah ter jasno opredeljuje akterje (organe/subjekte) ter njihove vloge in obveznosti za izvajanje nalog notranje kontrole. Nacionalno upravljanje bo centralizirano v projektni skupini *Recuperar Portugal*. Izvajanje načrta bo zaupano javnim agencijam ali organom ali posrednikom, odgovornim na decentralizirani ravni. Sistem kontrol in druge ustrezne ureditve, vključno z zbiranjem podatkov o končnih prejemnikih in dajanjem teh podatkov na voljo, so ustrezni.

(51) Portugalska bo za izvajanje, spremljanje in nadzor načrta za okrevanje in odpornost uporabila orodja IT. Funkcije IT so jasno opisane v načrtu. Portugalska je navedla, da bo splošni finančni inšpektorat izvedel prvo revizijo sistema upravljanja in nadzora načrta za okrevanje in odpornost pred predložitvijo prvega zahtevka za plačilo (brez predhodnega financiranja) Evropski komisiji.

Skladnost načrta

(52) V skladu s členom 19(3)(k) Uredbe (EU) 2021/241 in oddelkom 2.11 Priloge V k navedeni uredbi načrt v veliki meri (ocena A) vključuje ukrepe za izvajanje reform in javnih naložbenih projektov, ki predstavljajo usklajeno delovanje.

(53) Portugalski načrt za okrevanje in odpornost kaže strateško in dosledno vizijo v celotnem načrtu, kar izkazuje skladnost med komponentami in posameznimi ukrepi. Reforme in naložbe v posamezni komponenti so dosledne in se medsebojno krepijo, komponente pa dosegajo sinergijo in se med seboj dopolnjujejo. Noben ukrep, predlagan v okviru komponente, ni v nasprotju z učinkovitostjo drugega ukrepa in ga ne slabi, prav tako pa niso bile ugotovljene nedoslednosti ali protislovja med različnimi komponentami.

Enakost

(54) Načrt vsebuje vrsto ukrepov, ki naj bi prispevali k reševanju izzivov na področju enakosti spolov in enakih možnosti za vse. Med njimi so reforme, namenjene boju proti plačni neenakosti med spoloma in poklicni segregaciji, ter ukrepi za spodbujanje mladih žensk za študij na področju naravoslovja, tehnologije, inženirstva, umetnosti in

matematike. Del načrta, ki obravnava odzive socialne politike, vključuje nacionalno strategijo za vključevanje invalidov in nacionalno strategijo za boj proti revščini.

Samoocena varnosti

(55) Za naložbe v povezljivost in digitalne zmogljivosti je bila predložena samoocena varnosti v skladu s členom 18(4)(g) Uredbe (EU) 2021/241. Samoocena zagotavlja matriko tveganj in blažilnih ukrepov. Opredeljenih je osemnajst možnih tveganj, vključno z odvisnostjo od ponudnikov, dobavitelji z visokim tveganjem, pomisleki glede kibernetske varnosti in motnjami kritičnih sistemov. Matrika opredeljuje trinajst blažilnih ukrepov, ki jih je treba sprejeti za preprečevanje morebitnih tveganj, vključno z zahtevo po varnostnem preverjanju s strani ponudnikov, uporabo omejitev za dobavitelje, ki veljajo za zelo tvegane, strategijami z več ponudniki in rezervnimi sistemi za kritične funkcije.

Čezmejni projekti in večdržavni

(56) Načrt za okrevanje in odpornost vključuje čezmejne naložbe na področju pravosodja. Pospešuje in razvija interoperabilnost informacij iz kazenskih evidenc v evropskem informacijskem sistemu kazenskih evidenc (ECRIS) ter omogoča objavo in iskanje interoperabilnih sodnih odločb prek evropske identifikacijske oznake sodne prakse (ECLI). Prav tako olajšuje izmenjavo informacij med pravosodnimi subjekti na podlagi sistema E-Codex ter krepi sodelovanje v okviru evropskega informacijskega sistema za prometna in vozniška dovoljenja (EUCARIS) in virov za čezmejno identifikacijo, kot je npr. eIDAS. Druge čezmejne pobude so na področju digitalizacije podjetij, in sicer vzpostavitev šestnajstih vozlišč za digitalne inovacije, tj. enotnih kontaktnih točk, ki podjetjem pomagajo izboljšati poslovne/proizvodne procese, izdelke ali storitve z uporabo digitalnih tehnologij. Vozlišča, vključena v načrt, naj bi prispevala k mreži evropskih vozlišč za digitalne inovacije. V drugih oblikah lahko poteka čezmejno sodelovanje tudi na področju vodika. Portugalska sodeluje z drugimi državami članicami pri razvoju morebitnega pomembnega projekta skupnega evropskega interesa v zvezi z vodikom. Projekti v zvezi z vodikom, vključeni v načrt, naj bi neposredno ali posredno prispevali k tej pobudi.

Postopek posvetovanja

(57) O načrtu so potekale obširna razprava, uradna javna posvetovanja in tematski seminarji, v katerih so sodelovali člani vlade. Vzporedno s tem javnim posvetovanjem je vlada organizirala vrsto posvetovanj z institucionalnimi deležniki, kot so ekonomsko-socialni svet, svet za teritorialno usklajevanje in nacionalni svet za zdravje. Vlada je v odgovor na pisne prispevke, prejete med drugim javnim posvetovanjem, uvedla številne spremembe načrta, vključno z dvema novima komponentama: komponento 4 – Kultura in komponento 10 – Morje.

(58) Portugalska je za izvajanje načrta ustanovila nacionalno komisijo za spremljanje, sestavljeno iz predstavnikov socialnih partnerjev in ključnih predstavnikov civilne družbe, ki lahko pripravi priporočila za izvajanje načrta. Poleg tega bo izvajanje načrta odprto tudi za javni nadzor prek portala za preglednost. Da bi se zagotovila odgovornost ustreznih akterjev, je nujno vključiti vse lokalne organe in zadevne deležnike, tudi socialne partnerje, v celotno izvajanje naložb in reform, vključenih v načrt.

Pozitivna ocena

(59) Na podlagi pozitivne ocene Komisije v zvezi s portugalskim načrtom za okrevanje in odpornost z ugotovitvijo, da načrt zadovoljivo izpolnjuje merila za oceno iz Uredbe (EU) 2021/241, v skladu s členom 20(2) in Prilogo V k navedeni uredbi, bi bilo treba v tem sklepu določiti reforme in naložbene projekte, potrebne za izvajanje načrta, ustrezne mejnike, cilje in kazalnike ter znesek, ki ga Unija da na voljo za izvajanje načrta v obliki nepovratne finančne podpore in podpore v obliki posojila.

Finančni prispevek

(60) Ocenjeni skupni stroški načrta za okrevanje in odpornost Portugalske znašajo 16 643 679 377 EUR. Ker načrt za okrevanje in odpornost zadovoljivo izpolnjuje merila za oceno iz Uredbe (EU) 2021/241 in ker je znesek ocenjenih skupnih stroškov načrta za okrevanje in odpornost višji od najvišjega finančnega prispevka, ki je na voljo za Portugalsko, bi moral biti finančni prispevek, dodeljen za načrt za okrevanje in odpornost Portugalske, enak skupnemu znesku finančnega prispevka, ki je na voljo za Portugalsko.

(61) V skladu s členom 11(2) Uredbe (EU) 2021/241 je treba izračun najvišjega finančnega prispevka za Portugalsko posodobiti do 30. junija 2022. Zato bi bilo treba v skladu s členom 23(1) navedene uredbe za Portugalsko dati na voljo znesek za pravno obveznost, ki se sprejme do 31. decembra 2022. Po potrebi bi moral Svet po posodobitvi najvišjega finančnega prispevka na predlog Komisije brez nepotrebnega odlašanja spremeniti ta sklep tako, da vanj vključi posodobljeni najvišji finančni prispevek.

(62) Poleg tega je Portugalska zaprosila za podporo v obliki posojila, da bi podprla dodatne reforme in naložbe. Znesek posojila, za katerega je zaprosila Portugalska, znaša manj kot 6,8 % njenega bruto nacionalnega dohodka za leto 2019 v tekočih cenah. Znesek ocenjenih skupnih stroškov načrta za okrevanje in odpornost je višji od vsote finančnega prispevka, ki je na voljo za Portugalsko, in zaprošene podpore v obliki posojila.

(63) Podpora, ki se zagotovi, se financira z izposojanjem sredstev s strani Komisije v imenu Unije na podlagi člena 5 Sklepa Sveta (EU, Euratom) 2020/2053[7]. Podpora se bo izplačevala v obrokih, ko bo Portugalska zadovoljivo izpolnila ustrezne mejnike in cilje, opredeljene v zvezi z izvajanjem načrta za okrevanje in odpornost.

(64) Portugalska je zaprosila za predhodno financiranje v višini 13 % finančnega prispevka in 13 % posojila. Navedeni znesek bi se moral dati na voljo Portugalski pod pogojem, da začneta veljati sporazum o financiranju iz člena 23(1) Uredbe (EU) 2021/241 in posojilna pogodba iz člena 15(2) navedene uredbe, ter v skladu z navedenim sporazumom in navedeno pogodbo.

(65) Ta sklep ne bi smel posegati v izid postopkov v zvezi z dodeljevanjem sredstev Unije v okviru katerega koli drugega programa Unije poleg tistega iz Uredbe (EU) 2021/241 ali v postopke v zvezi z izkrivljanjem delovanja notranjega trga, ki se morda izvajajo, zlasti na podlagi členov 107 in 108 Pogodbe. Sklep ne prevlada nad zahtevo, da države članice Komisijo na podlagi člena 108 Pogodbe obvestijo o primerih morebitne državne pomoči –

[7] UL L 424, 15.12.2020, str. 1.

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1
Odobritev ocene načrta za okrevanje in odpornost

Ocena načrta za okrevanje in odpornost Portugalske na podlagi meril iz člena 19(3) Uredbe (EU) 2021/241 se odobri. Reforme in naložbeni projekti v okviru načrta za okrevanje in odpornost, ureditve in časovni razpored za spremljanje in izvajanje načrta za okrevanje in odpornost, vključno z ustreznimi mejniki in cilji ter dodatnimi mejniki in cilji, povezanimi s plačilom posojila, zadevni kazalniki v zvezi z izpolnjevanjem predvidenih mejnikov in ciljev ter ureditve za zagotavljanje popolnega dostopa Komisije do zadevnih osnovnih podatkov so določeni v Prilogi k temu sklepu.

Člen 2
Finančni prispevek

1. Unija da Portugalski na voljo finančni prispevek v obliki nepovratne podpore v višini 13 907 294 284 EUR[8]. Znesek v višini 9 758 504 454 EUR se da na voljo za pravno obveznost, ki se sprejme do 31. decembra 2022. Ob upoštevanju posodobitve iz člena 11(2) Uredbe (EU) 2021/241, pri kateri se za Portugalsko izračuna znesek, ki je enak ali višji od navedenega zneska, se da na voljo dodaten znesek v višini 4 148 789 829 EUR za pravno prevzeto obveznost, ki se sprejme med 1. januarjem 2023 in 31. decembrom 2023.

2. Komisija da Portugalski na voljo finančni prispevek Unije v obrokih v skladu s Prilogo k temu sklepu. Znesek v višini 1 807 948 257 EUR se izplača kot predhodno financiranje in je enak 13 odstotkom finančnega prispevka. Komisija lahko predhodno financiranje in obroke izplača v eni ali več tranšah. Višina tranš je odvisna od razpoložljivosti sredstev.

3. Predhodno financiranje se izplača pod pogojem, da začne veljati sporazum o financiranju iz člena 23(1) Uredbe (EU) 2021/241, in v skladu z navedenim sporazumom. Predhodno financiranje se obračuna tako, da se sorazmerno odšteje od plačila obrokov.

4. Izplačilo obrokov v skladu s sporazumom o financiranju je pogojeno z razpoložljivim financiranjem in sklepom Komisije, sprejetim v skladu s členom 24 Uredbe (EU) 2021/241, da Portugalska zadovoljivo izpolnjuje ustrezne mejnike in cilje, opredeljene v zvezi z izvajanjem načrta za okrevanje in odpornost. S pridržkom začetka veljavnosti pravnih obveznosti iz odstavka 1 je za upravičenost do plačila mejnike in cilje treba doseči najpozneje do 31. avgusta 2026..

Člen 3
Podpora v obliki posojila

1. Unija da Portugalski na voljo posojilo v znesku največ 2 699 000 000 EUR.

[8] Ta znesek ustreza dodeljenim finančnim sredstvom po odbitku sorazmernega deleža stroškov Portugalske v skladu s členom 6(2) Uredbe (EU) 2021/241, izračunanega v skladu z metodologijo iz člena 11 navedene uredbe.

2. Komisija da Portugalski na voljo podporo v obliki posojila v obrokih v skladu s Prilogo k temu sklepu. Znesek v višini 350 870 000 EUR se izplača kot predhodno financiranje in je enak 13 odstotkom posojila. Komisija lahko predhodno financiranje in obroke izplača v eni ali več tranšah. Višina tranš je odvisna od razpoložljivosti sredstev.

3. Predhodno financiranje se izplača pod pogojem, da začne veljati posojilna pogodba iz člena 15(2) Uredbe (EU) 2021/241, in v skladu z navedeno pogodbo. Predhodno financiranje se obračuna tako, da se sorazmerno odšteje od plačila obrokov.

4. Izplačilo obrokov v skladu s posojilno pogodbo je pogojeno z razpoložljivim financiranjem in sklepom Komisije, sprejetim v skladu s členom 24 Uredbe (EU) 2021/241, da Portugalska zadovoljivo izpolnjuje dodatne mejnike in cilje, ki jih zajema posojilo ter ki so opredeljeni v zvezi z izvajanjem načrta za okrevanje in odpornost. Dodatni mejniki in cilji, ki jih zajema posojilo, so upravičeni do plačila, če so doseženi najpozneje do 31. avgusta 2026.

Člen 4
Naslovnik

Ta sklep je naslovljen na Portugalsko republiko.

V Bruslju,

Za Svet
predsednik